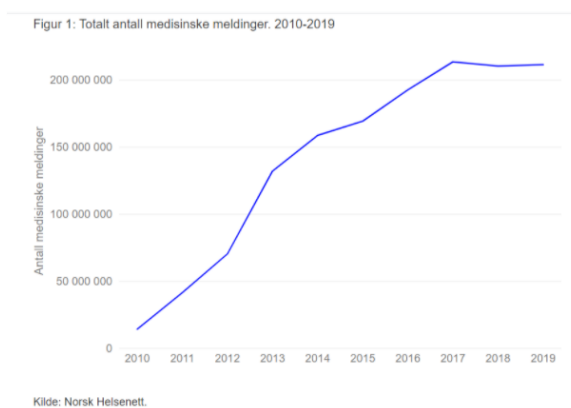

Sak vedr:

ROS – Risiko og sårbarhetsanalyse e-meldinger mv 2020

Bakgrunn for saken

Samhandling og kommunikasjonen ved bruk av e-meldinger mellom kommuner, helseforetak og fastleger er omfattende. I 2018 og 2019 gikk det ca. 210 mill. e-meldinger årlig over Norsk Helsenett.

Det er kritisk at riktige helseopplysninger overleveres samarbeidende helsepersonell innenfor de avtaler, tidspunkt og rutiner som gjelder mellom kommuner og HF. Dersom disse rutinene ikke følges kan dette være kritisk for liv og helse.

Regionalt fagråd digital samhandling Midt-Norge (mellom kommunene og helseforetakene) gjennomførte våren 2018 en kartleggingsundersøkelse i alle kommuner i Midt-Norge. Undersøkelsen viste at kravene i «Norm for informasjonssikkerhet» (Normen) og avtale om oppkobling hos Norsk helsenett ikke var godt nok ivare tatt i alle kommuner. Disse kravene er sentrale i samarbeidsavtalen mellom HF og kommunene. Det trekkes frem følgende fra kartleggingen i 2018:

- Det er etablert Regional rutine for varsling av nedetid i meldingstrafikk. Alle kommuner har etablert en e-postadresse meldingsansvarlig@kommunenavn.no, denne adressen skal blant annet benyttes til å formidle nedetid i meldingstrafikken (for eksempel når journalsystem er ute av drift pga planlagt oppgradering).

Funn: Kartleggingen viser at overvåking og oppfølging av meldingsansvarligadressen er kritisk. 63 % av kommunene i Midt-Norge har ikke rutine på plass for å ivareta dette og kan derfor ikke gi beskjed innad i organisasjonen at kommunikasjonskanalen er ute av drift og iverksette forberede kompensierende tiltak.

Kommentert [NR1]: samarbeidenDe – kjør søk/erstatt

- Alle kommuner har etablert ett telefonnummer som skal benyttes for pasientrelaterte henvendelser når meldingstrafikken ikke fungerer.

Funn: Dersom kommunene mottar henvendelser telefonisk fra helseforetaket vedr innlagte pasienter, blir disse i 30 % av kommunene besvart av helsefagarbeidere eller tilsvarende. Her er det også grunn til en viss bekymring hvis henvendelser gjelder spørsmål rundt pågående behandling, spesielle prosedyrer eller spørsmål om legemidler mv.

- Innsending av e-meldingen «Innleggelsesrapport» fra kommuner til helseforetak fungerer i all hovedsak godt, til tross for ulik organisering. Kvaliteten på informasjonen som blir sendt kan være varierende, men det er satt i gang et stort regionalt arbeid for å forbedre dette gjennom felles regional sjekklister for innhold i meldingene inn til HF og ved utskrivelse til kommune.

Vedtaket i administrativt samarbeidsutvalg i sak 2018/33 den 27. nov. 2018

Overnevnte kartlegging av opp til behandling i administrativt samarbeidsutvalg den 27. november 2018 og vedtaket i saken ble slik:

Sak 2018/33	Risiko- og sårbarhetsanalyse e-meldingar
	Innstilling:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overordna samhandlingsutval (OSU) vedtar at Fagråd digital samhandling får mandat til å sende ut anbefaling til alle kommuner om gjennomføring av ROS-analyse- ref. vedlagt mal, samt å gjøre en vurdering av risikoreduserende tiltak for å ivareta meldingsutveksling. 2. Overordna samhandlingsutval ber om tilbakemelding på status når det er gjennomført ny kartlegging 2019.
	Vedtaket:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Overordna samhandlingsutval (OSU) vedtar at Fagråd digital samhandling får mandat til å sende ut anbefaling til alle kommuner om gjennomføring av ROS-analyse- ref. vedlagt mal, samt å gjøre en vurdering av risikoreduserende tiltak for å ivareta meldingsutveksling. 2. Overordna samhandlingsutval ber om tilbakemelding på status når det er gjennomført ny kartlegging 2019.

Oppfølging av sak 2018/33

For å følge opp vedtaket i OSU sendte Fagråd for digital samhandling i Møre og Romsdal Q3 2020 ut en likelydende ROS-kartlegging som i 2018. Målet med undersøkelsen var bl.a. å få en oversikt over om kommunene hadde iverksatt risikoreduserende tiltak med utgangspunkt i kartleggingen fra 2018.

E-meldinger vs. Helseplattformen

Helseplattformen er tentativt gjennomført i alle HF og kommuner 2024/2025. Det er derfor viktig at meldingstrafikken er ivarettatt før, under og etter fullført innføringsløp, slik at samhandling kan ivaretas mellom alle samhandlende aktører, uavhengig av om man benytter Helseplattformen eller annet journalsystem.

Det er viktig å presisere at når sykehus, kommuner og fastleger i Midt- Norge tar i bruk Helseplattformen, må det fortsatt sendes meldinger (på nasjonale standarder) til aktører utenfor Helseplattformen og utenfor Midt- Norge.

Oppsummering av Risiko og sårbarhet i den elektroniske meldingstrafikken mv. 2020.

Med utgangspunkt i vedtak i Overordnet Samhandlingsutvalg ble det sendt ut en epost til alle kommunene i Møre og Romsdal 4.sept.2020 og med svarfrist 1.oktober 2020. Kommunene ble bedt om å foreta en ROS-vurdering på de sammen 8 områdene som i 2018.

		Sannsynl.	Konsek.	Resultat
1	Manglende overvåking av meldingstjener mellom 08 og 16 mandag til fredag.			
2	Manglende overvåking av meldingstjener mellom kl. 16 og 08 alle hverdager/helg/høytid og ferie.			
3	Manglende overvåking av innkomne e-meldinger mellom 08 og 16 mandag til fredag resulterer i tilfeldig/manglende oppfølging av «Melding om innlagt pasient»/»Innleggelsesrapport» og andre e-meldinger ikke besvares innen vedtatte frister			
4	Manglende overvåking av innkomne e-meldinger mellom kl. 16 og 08 påfølgende dag, i helger og ferier resulterer i tilfeldig/manglende oppfølging av «Melding om innlagt pasient»/»Innleggelsesrapport» og andre e-meldinger ikke besvares innen vedtatte frister.			
5	Oppstår tekniske problemer i ordinær arbeidstid enten med kommunens EPJ eller meldingstjener tilknyttet EPJ vil e-meldinger inn og ut av kommunen stoppe opp inntil leverandør/3.part har løst feilen.			
6	Oppstår tekniske problemer utenom ordinær arbeidstid, i ferier og høytider enten med kommunens EPJ eller meldingstjener tilknyttet EPJ vil e-meldinger inn og ut av kommunen stoppe opp inntil leverandør/3.part har løst feilen.			
7	Driftsmeldinger 24/7 fra samarbeidene virksomheter til kommunens epostadresse meldingsansvarlig@kommunenavn.no om feil eller stans i meldingsutvekslingen når ikke fram til de i kommunen som må ha kjennskap til dette (både fag- og teknisk personell)			
8	Samarbeidene helsepersonell (HF) som tar kontakt på kommunens beredskapsnummer ifm med planlagt og uplanlagt nedetid får ikke ut nødvendige og kritiske helseopplysninger om pasient			

Svarprosent og resultat fra kommunene i Møre og Romsdal

En viktig forskjell fra 2018 til 2020 er antall kommuner i Møre og Romsdal som i 2018 var 36. I 2020 var antall kommuner redusert til 26.

23 av 26 kommuner har svart på undersøkelsen, dvs en svarprosent på 89%. Undersøkelsen kort oppsummert og sammenlignet med 2018.

Kategori	2018	2018	2020	2020
Grønn: Disse kommunene har kontroll på alle kritiske rutiner 24/7	13	39%	11	49%
Gul: Disse kommunene delvis kontroll på alle kritiske rutiner 24/7, men kan med få justering/endringer i sine rutiner komme i kategori grønn	7	22%	7	30%
Rød: Disse kommunene ikke kontroll på alle kritiske rutiner 24/7, og må gjøre omfattende tiltak i rutiner	13	39%	5	22%

Oppsummering og konklusjoner 2020

- 3 kommuner har ikke svart på undersøkelsen (N=3)
- Lavrisikokommuner 78 % (N=18)
- Høyrisikokommuner 22% (N=5). Her må tiltak iverksettes umiddelbart i minst 5 kommuner
- Ingen signifikans mhp kommunestørrelse og avvik
- Mulig signifikans når det gjelder fagsystem
- Vi kan konkludere med at vi har relativ robuste system som ivaretar denne funksjonaliteten
- Hemit er en svært viktig backup ved feil, problemer og stans i e-meldingskommunikasjon, og kan raskt identifisere om en kommune har utfordringer i meldingskommunikasjonen.

Med bakgrunn i oppdraget fra OSU i sak 2018/33 fremmes følgende forslag til vedtak:

- Kommunene forplikter seg til å følge Norm for informasjonssikkerhet og standarder for oppkobling mot Norsk helsenett i samhandlingen med sine kommunikasjonsparter
- Kommunene forplikter seg til å følge de regionale rutiner som er vedtatt i Regionalt fagråd for drift, overvåkning og sikker e-meldingskommunikasjon. Dette gjelder spesielt rutiner for overvåkning av kommunens meldingsansvarligadresse og «beredskapsnummer».
- Fagråd for digital samhandling følger spesielt opp kommunene i rød sone.

Vedlegg 1 – Epost til kommunene pr 18.2.2020

Kommer

Vedlegg 2 – Spørsmålene i ROS-vurderingene oppsummert alle kommuner

(kommer)